

RADIO ŠTUDENT

[Hlapi simbolnih gest, tehnološko obilje in še kaj ...](#)

[Anja Bajda](#)

14. 6. 2012 - 13:00

[/ TEATER V ETER](#)

Od 11. do 15. junija si je mogoče v Stari mestni elektrarni Ljubljana ogledati japonsko-slovensko koprodukcijo z naslovom **Avdicija za življenje**.

Projekt, pod katerega prispevata režijski podpis **Matjaž Pograjc**, leader gibalno-plesnega kolektiva Betontanc, in **Masahiro Kinoshita** iz kolektiva The original tempo iz Osake, je velikopoteznih produkcijskih razsežnosti, ki jih je zavljo razločnosti imaginativnega in interpretativnega horizonta uprizoritve treba omeniti. Obenem se je treba vprašati, ali je specifična značilnost, imenujmo jo bohotnost ali grandioznost, nekaj, kar nujno spremlja večnacionalnost in produkcijsko zahtevnost tovrstnih, recimo jim kar »multi« projektov.

Producent uprizoritve je Zavod Bunker, nastala je v koprodukciji z Evropsko prestolnico kulture - Maribor 2012, projekt pa so omogočili tudi "superministrstvo", Mestna občina Ljubljana, EU Japan Fest Comitee, Japan Foundation. Podprla ga je Evropska komisija v okviru programa Kultura in je del mreže Imagine 2020: Art and Climate change. Sponzorja sta Magic, d. o. o., in Radio Študent.

Otvoritveni prizor zaznamuje belina; bele rjuhe, beli baloni, japonski zen in asociacija na No gledališče. Izrezi podob, ki se med seboj pretakajo, so kvalitativno ekvivalentni pretakanju gibov Branka Potočana in Katarine Stegnar, frekvenca zvočno podloženih tableaujev pa se gledalca dotika s pretanjenostjo in nevsiljivostjo. Uvodni tako zvani tekoči začetek traja dokler v to podobje ne začnejo vdirati nasilna pomenska polnila.

Zgodi se projekcija pol govorečih lobanj na bele balone. Treba je zastrepiti in ubiti vladarja. »Poskušali bomo torej plast za plastjo odstreti mehanizem delovanja sodobnosti, poskusili definirati strukturo občutenja in jo posredovati občinstvu«; tovrstna spekulativnost je nekakšen podtekst obeh omenjenih podob, tako lobanj kot zastrupljenega vladarja.

Pa nam raziskovanje mehanizmov res že samo na sebi dovoljuje vseznalsko ali poznavalsko pozicijo? Govor o govoru, katerega del sem sam? Ali lahko opozarjamo na specifičen ustroj zgolj s psevdokritičnostjo in tako ostajamo znotraj ali, kar je še huje, fascinirani nad svojo sposobnostjo kritičnega mišljenja pestujemo lasten ego, ker je to edino, kar nam preostane?

Niz spraševanj si je mogoče razlagati le kot enega od učinkov neuspešnih poskusov izčiščevanja performativnega jezika uprizoritve, in sicer med drugim skozi interpretacijo japonske zgodbe Pajkova nit avtorja Rjunosukeja Akutagawe. Ples kozarcev, ples potencialnosti različnih omamljenosti se izteka v blazirano nerazločljivost omame in zarote. Uprizoritev spremlja slogan, obotavljajoč se med privlačnostjo subtilnosti in nujnostjo poseganja v aktualno družbeno in politično tkivo; nujnostjo referencialnosti, ki zahteva bombastičnost, a se žal ne izogne podvajanju:

»Izbiri sta vedno dve. Vmes je tanka linija. Počasnih odločitev ni. Hitre se kaznujejo. Pripravite se.«

Izbiri sta že res vedno dve, le tanka linija, ki definira vmesnost, v Avdiciji za življenje obstane v zamejenosti, ki se na podlagi tekoče produkcije sodobnih scenskih umetnosti vse preveč približuje klišeju.

Kateri so torej tisti robovi, med katerimi se opoteka vmesnost? V imperativu hierarhične ureditve, odgovarja prvi, japonski uprizoritveni strategem. V nezmožnosti tovrstne »kazalnosti« in miselnih vzorcev, vpetih v vzročno-posledično kategoričnost, mu dialoško odgovarja drugi del, v katerem spremljamo resničnostni šov Pajkova nit. Vmesnost je resničnost med superobrambno pozicijo v motoristično bojno opravo opremljene voditeljice resničnostnega šova, med prosilci za vstop v objavljeno, realnega osvobojeno podlago neba in muzikanti, ki v šovu sicer sodelujejo, a vstopajo vedno v nepravem trenutku in so tako nekakšna najbolj simpatična napaka v sistemu.

Kljub temu, torej, da ne vemo, kaj izgovarjajo lobanje, koga nagovarjajo, kateri travmi pripadajo ali pa so enostavno prisotne zgolj v zarisu končnosti in definiranja meje med dvema izbirama, je inspirativnega materiala in njegove razprostrtosti v uprizoritvi dovolj. Bodimo iskreni, preveč. Predvsem upošteva pomanjkanje historične referencialnosti pri hkratni uporabi simbolnih gest in neartikulirano oziroma slabo omogočeno presežno operiranje z njimi.

Morda pa je bil projekt izvorno namenjen rezidenčno delujočim slovensko-japonskim ustvarjalcem in se je misel na gledalca vanj vpletla le zato, ker gre vendarle za gledališče?

Avdicijo za življenje je, spotikajoča se med detajli v preobilju šumov, po svoje opravila Anja Bajda.